

Působení (vliv)

O „působení“ a „působnosti“ můžeme mluvit tenkrát, když nějaká „reakce“ toho či onoho „objektu“ je nezbytná a nutná. Protože však tato věta obsahuje výrazně sporné momenty, je zapotřebí vše vyložit důkladněji. Především: proč tu mluvíme o „objektu“, který jak by musel „reagovat“? Každá reakce je přece akcí, a to akcí nějakého subjektu, zatímco objekt žádné skutečné „akce“ – a tudíž ani „reakce“ – není přece schopen. Klasickým již příkladem je chování koulí na kulečnickové stole: narazí-li koule A do koule B, „reaguje“ koule B tím, že se dá do pohybu, ačkoli předtím stála. Nechme stranou podrobnosti, na které jsou soustředěni sami hráči (jejich aktivita a způsob hry). Vše vypadá tak, jako by se obě koule chovaly jako „subjekty“; my však víme, že to žádné skutečné subjekty nejsou, neboť nemají žádné aktivní „jádro“, které by ustavovalo, udržovalo a eventuelně dokonce posilovalo a zintenzivňovalo jejich vnitřní integritu. „Síly“, které udržují obě koule „pohromadě“, mají jen „setrvačnou“ povahu, dojde-li k nějakému narušení nebo poškození koule, nejsou schopny žádné opravy ani nápravy.

(Písek, 090121-1.)